

Asia: VN/17882/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain 22 §:n ja 70 §:n 2 momentin 5 kohdan kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Normien keventämisen ja kokeilujen ohjelma

Suomen yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua Luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain 22 §:n ja 70 §:n 2 momentin 5 kohdan kumoamisesta.

Suomen Yrittäjät kannattaa Orpon hallituksen ohjelman tavoitetta purkaa kuntien tehtäviin liittyviä normeja, vähentää hallinnollista työtä ja vahvistaa kuntien toimintaedellytyksiä. Tarpeeton byrokratia vähentää yritysten halukkuutta järjestää varhaiskasvatusta kunnissa. Hallinnollista taakkaa kannattaa purkaa niin viranomaisilta kuin palveluntuottajilta.

Jokaisen lapsen oikeus varhaiskasvatukseen nousee perustuslain sivistyksellisistä oikeuksista, oikeudesta sosiaaliturvaan ja Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista. Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen on kuntien vastuulla. Kunnallisten toimijoiden rinnalla yksityiset toimijat järjestävät palvelunsa laadukkaasti. Alalla ei ole ollut nähtävissä merkittäviä poikkeamia. Molempia tarvitaan. Kun normeja puretaan, myös yksityinen sektori on syytä ottaa huomioon.

Suomen Yrittäjät kannattaa normien keventämisen ja kokeilujen ohjelmaa, jotta uudistuksissa ei tehdä myöskään hätiköityjä päätöksiä. Ohjelman on syytä olla riittävän laaja, jolloin se kattaa kaikki kuntia ohjaavat säädökset. Kuntien sääntelyä ja velvoitteita tulee tarkastella kokonaisuutena.

Suomen Yrittäjät kannattaa kokeilevaa ja tutkivaa kulttuuria osana yhteiskunnan kokonaisvaltaista kehittämistä. Kokeiluja tulee seurata ja arvioida systemaattisesti. Tulosten pohjalta luovutaan normeista, jotka ovat turhia, säilytetään ne, jotka ovat tarpeen ja toimivat ja kehitetään niitä, jotka ovat tarpeen, mutta eivät toimi riittävän hyvin. Tämä tulee ottaa huomioon, kun normeja puretaan ja kehitetään myös tämän uudistuksen jälkeen.

2. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat

Suomen Yrittäjät pitää perusteltuna, että varhaiskasvatuksen suunnittelu- ja raportointivelvoitteita vähennetään luopumalla velvollisuudesta laatia paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia ja tallentaa täydennyskoulutustietoja.

Suomen Yrittäjät kannattaa sitä, että myös yksityisten varhaiskasvatuksen tuottajien osalta velvollisuus laatia paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja täydennyskoulutustietojen tallennusvelvollisuus varhaiskasvatuksen tieto-varantoon poistuvat. Tähän käytetty työaika voidaan kohdentaa uudelleen tarkoituksenmukaisella tavalla. Suomen Yrittäjät kannattaa palvelusetelin entistä laajempaa hyödyntämistä varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi kunnissa.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvin arviointien mukaan paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta on liian monivaiheinen prosessi ja se vie liikaa aikaa. Tämä on pois tärkeimmältä työltä, lasten kohtaamiselta, ohjaamiselta, opettamiselta ja kasvattamiselta. Turhia työvaiheita on syytä karsia myös työntekijäpulan vuoksi.

Paikallisissa varhaiskasvatussuunnitelmissa on usein toistettu suoraan valtakunnallisen perusteasiakirjan tekstiä, jota ei ole konkretisoitu käytännön pedagogiseksi toiminnaksi.

Niissä kunnissa, joissa paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja sen laadintaprosessi on koettu toimivaksi, paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaa voidaan jatkaa, vaikka velvoite siihen poistuu.

Karvin vuonna 2023 toteuttaman arvion mukaan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ei ole kaikilta osin onnistunut tasaamaan varhaiskasvatuksen laatua. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaiset tavoitteet eivät toteudu kaikissa varhaiskasvatuksen toimipaikoissa perusteiden edellyttämällä tavalla.

Arvioinneissa ilmeni myös, ettei paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia välttämättä päivitetä vastaamaan lainsäädännön tai perusteiden muutoksia ennen niiden voimaan tulemistä.

Monissa varhaiskasvatuksen paikoissa tehdään oma toimipaikkakohtainen suunnitelma, joka on todennäköisesti konkreettisempi ja toimeenpanon kannalta sujuvampi ratkaisu kuin järjestäjäkohtainen suunnitelma.

Vaikka varhaiskasvatussuunnitelmasta luovuttaisiin, varhaiskasvatuksen laatua tulee jatkossakin pitää yllä ja parantaa henkilöstön jatkuvan oppimisen ja täydennyskoulutuksen kautta.

Lastensuojelulain edellyttämän lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman merkitys korostuu jatkossa. Siihen on syytä kirjata myös varhaiskasvatuksen paikalliset painotukset ja eri tahojen välinen yhteistyö.

3. Täydennyskoulutustietojen kirjaaminen

Täydennyskoulutus on työnantajan kustantamaa varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattua koulutusta, joka voi tapahtua työpaikalla tai sen ulkopuolella ja olla yksilöllistä, tiimille, työyhteisölle tai koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattua.

Suomen Yrittäjät kiinnittää huomiota siihen, että täydennyskoulutusten tallentamisella ei ole suoraa vaikutusta varhaiskasvatuksen laatuun, koska varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan lakisääteistä tehtävä tarjota täydennyskoulutusta henkilöstölle säilyy edelleen. On edelleen huolehdittava varhaiskasvatuksen henkilöstön jatkuvasta oppimisesta, ammattitaidon ylläpitämisestä ja kehittämisestä.

Täydennyskoulutuksen kirjaamisesta säästyvän työajan lisäksi varhaiskasvatuksen toimijoilla olisi jatkossa tietovarannossa yksi tietokokonaisuus vähemmän, jonka ajantasaisuudesta ja oikeellisuudesta heidän tulisi huolehtia.

Valtion ja kuntien haastavassa taloustilanteessa lakiesitys on perusteltu myös säästösyistä. Suunnitteluvaikeudesta luopuminen toisi vuosittain arviolta 1,8 miljoonan euron ja varhaiskasvatuksen täydennyskoulutuksen tallentamisvaikeudesta luopuminen noin 400 000 euron säästön. Vuotuinen kustannussäästö olisi yhteensä 2,2 miljoonaa euroa.

Lakiuudistuksessa ei saa kuitenkaan olla kysymys pelkästään rahasta. Vain sivistynyt, osaava, välittävä ja yrittävä Suomi voi menestyä ja huolehtia kaikista kansalaisistaan.

Kinnunen Mikko
Suomen Yrittäjät